DÉBRECZENI SZEMLE KÖNYVTÁR

XXVII. ÉVFOLYAM, 237. SZÁM. 1950 OKTÓBER 11. SZERDA

Ára: 60 fillér

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen Bajcsy-Zs. utca 1. sz. (Kisgazdapárt helyiségénél) félem. Tel.: 41-13. Szerkesztőségi hivatalos órák: d. u. 4 11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal: Bajcsy-Zs. utca 1. (Független Kisgazdapárt helyiségénél) félemelet. Telefon: 41-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig

Új győzelemre készül népünk

A Békekölcsön jegyzésének egész menete és túljegyzése a dolgozó magyar nép olyan egységéről tanuskodott, amilyen egységbe csak valóban nagy nemzeti ügy tud összekovácsolni egy éretti, öntudatos, céljait ismerő közösséget. Most is büszkén hivatkozhatunk arra, amit az ötéves tervkölcsön jegyzésekor mondott Rákosi Mátyás: „a kölcsön jegyzésében résztvett hazánk minden hű fia." Munkások és parasztok, értelmiségiek és kisemberek egyaránt versenyben siettek felajánlani jövedelmük tekintélyes részét, valamennyien mélyen átérezve azt, amit sokan ki is mondtak: adok a demokráciának, amelyből eddig csak kaptam, tettekkel is kész vagyok megvédeni a békét, melyet egyre inkább veszélyeztetnek az imperialista tábor tüzesövás őrültjei.

Az egyik győzelmen túl vagyunk, a másiknak küszöbén állunk. A Függetlenségi Népfront felhívásával döntő szakaszába lépett a választási hadjárat, amelynek eredményeképpen október 22-én 220.000 tanácstag munkáján át az egész dolgozó magyar nép bekapcsolódik az államigazgatásba, fokozott mértékben vesz részt az ötéves terv megvalósításában és a békéért folytatott küzdelemben.

Ez a hármas cél megvilágítja a tanácsok rendkívüli jelentőségét népi demokratikus fejlődésünk mostani szakaszában és fényt vet az előttünk álló útra. Alkotmányunk biztosítja a dolgozó tömegek jogát a hatalom gyakorláshoz s most arról van szó, hogy a helyi tanácsok megválasztásával ez a jog élő valósággá váljék. A helyi tanácsok gazdasági, társadalmi és kulturális tevékenységet fejtenek ki, végrehajtják a törvényeket, elősegítik a népi demokratikus rend és a közösségi vagyon védelmét, s munkájukban közvetlenül a dolgozókra támaszkodva, az ő tevékeny részvételükkel, kezdeményezésükkel és ellenőrzésükkel helyi érvényű rendeleteket hoznak. Mindent összevéve: biztosítják a legszélesebb demokratizmust a dolgozó nép ügyeinek irányításában.

Másik fontos szerepük a termelés fokozásása, az ötéves terv helyi részleteinek hiánytalan megvalósítása, s ezzel hazánk gazdasági elmaradottságának felszámolása, az ország dolgozó népének anyagi és kulturális felemelése.

Végül, de nem utolsósorban a tanácsválasztásokkal, amelyek során a dolgozó nép minden rétegének képviselői formák összeszerves és tevékeny munkában az államhatalommal, népünk tovább erősíti a békefront magyar szakaszát. Munkások és dolgozó parasztok, a néphez hű értelmiségiek és alkalmazottak, az asszonyok és fiatalok a Népfront jelöltjeire adott szavazatukkal is hitet tesznek a népi demokrácia iránti hűségük és a veszélyeztetett béke ügye mellett. Mint a Békekölcsön, úgy a választás is a hűség próbája a béketábor iránt, amely a Szovjetunió bölcs és éber vezetésével őrködik azon, hogy a most élő és a jövendő nemzedékek életét, munkájuk gyümölcsét ne dobhassák prédául a pusztulásnak, a világuralomról és egyetemes rabszolgaságról ábrándozó imperialista háborús gyujtogatók. A dolgozó magyar nép tisztán látja, hogy a maga hatalmának megszilárdítása a tanácsok útján egyet jelent szabadságának, függetlenségének, alkotó munkájának, egyszóval a békének megvédéséről. „A békét védeni annyit jelent — idézzük Révai József egyik emlékezetes beszédéből — mint önfeláldozóan védeni mindnyájunk ódesanyját, a magyar nép hazáját." Ennek a hazának megvédése mindenben belső és külső ellenség gyujtogató kísérletével szemben eggyé kovácsolódott népünk legszentebb feladata.

A dolgozó nép hatalmának megszilárdítására, az ötéves terv sikerére, a békeharc győzelmére szavaz október 22-én népünk, amikor a Függetlenségi Népfront jelöltjeit küldi a tanácsokba.

A szovjet nép legjobb képviselőit, hazájának lánglelkű fiait választja küldötté a Béke Hívei II. össz-szövetségi konferenciájára

Moszkva: A Szovjet TI közli N. Jelizarov „A béke biztos és reményteljes támasza" c. cikkét. A Szovjetunió békevédelmi bizottsága — írja Jelizarov — október 16—18-ra hívta össze Moszkvába a Béke Híveinek össz-szövetségi konferenciáját. A konferencia 3 napirendi pontja:

1. A szovjet nép a békéért vívott harcban a háborús gyujtogatók ellen.
2. A küldöttjelölés a Béke Hívei II. Világkongresszusára.
3. A Szovjetunió békevédelmi bizottságának megválasztása.

Az össz-szövetségi békekonferenciát előkészítő gyüléseken a szovjet emberek harcos szellemben tesznek hitet a béke mellett. A szovjet nép arra törekszik, hogy életét még szebbé, kulturáltabbá és boldogabbá tegye Grandiozus építési tervei megvalósításához békére van szüksége.

Az amerikai imperialisták atombombával szeretnék megfélemlíteni a népeket, ugyanakkor Cigina munkásnő ezt mondja: „Az egész világnak és minden embernek, aki nem akar háborút, erősebb fegyvere van az atombombánál. Ez a fegyver az összes dolgozók egységes és szilárd elhatározása, hogy megvédik az egész világon a békét."

A szovjet tudósok melegen helyeslik a szovjet küldöttségnek az ENSZ közgyűlése elé terjesztett nyilatkozatát — mondja A. Toposev akadémikus. — A szovjet tudósok hangja a Béke Híveinek II. össz-szövetségi konferenciáján erőteljesen a béke védelmére, az új háborús gyujtogatók elleni harca fogja felszólítani az egész népet.

A szovjet írók készek minden tudásukat és tehetségüket a béke szent ügyének védelmébe állítani. A szovjet zeneszerzők vállalták, hogy olyan műveket alkotnak, amelyek a béke himnuszaként visszhangzanak az egész világon.

A konferenciára a szovjet nép legjobb képviselőit, hazájának lánglelkű fiait, az élenjáró dolgozókat, a mezőgazdaság kiváló szakembereit, a tudomány, technika, irodalom és művészet neves személyeit választja küldötté.

A Szovjetunió dolgozói megbízzák választott küldötteiket, hogy a konferencián az egész világ előtt jelentsék ki: a szovjet nép szilárd elhatározással áll ki az egész világon a tartós béke megőrzése mellett. A szovjet emberek a konferencia szószékéről ismét kifejezésre juttatják majd mély békeszeretetüket és törhetetlen békeakaratukat minden néppel való együttműködésre. Új hozzájárulás lesz ez a béke megerősítéséért az egész világon vívott nemes harchoz.

Zöld Sándor belügyminiszter beszél a debreceni választási nagygyűlésen

Beszámoltunk már arról, hogy a Függetlenségi Népfront pénteken délután választási nagygyűlést rendez Debrecenben. Értesülésünk szerint a nagygyűlés szónoka **Zöld Sándor** belügyminiszter lesz. **A nagygyűlés pénteken délután pontosan fél öt órakor kezdődik az Arany Bika előtti Kossuth-téren.** Debrecen dolgozó népe ezen a választási nagygyűlésen való részvételével is meg fogja mutatni egységét és helytállását az ötéves terv, a tanácsok s ezeken keresztül a béke ügye mellett.

Vasárnap délelőtt a Függetlenségi Népfront hajdú-bihari bizottsága Berettyóújfaluban rendez választási nagygyűlést, amelynek szónokai **Földes** Mihály és **Csala** István lesznek.

A Magyar Dolgozók Pártja és a Magyar Függetlenségi Népfront választási nagygyűlésének sorrendje.

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA VÁLASZTÁSI NAGYGYŰLÉSEI

Szeged, október 12-én d. u. 3 órakor. Előadó: **Révai** József az MDP főtitkárhelyettese, népművelési miniszter.

Debrecen, október 13-án, d. u. fél ötkor. Előadó: **Zöld** Sándor, az MDP Politikai Bizottságának tagja, belügyminiszter.

Salgótarján, október 14-én, d. u. 4 órakor. Előadó: **Kádár** János, az MDP főtitkárhelyettese.

Pécs, október 15-én, d. e. 10 órakor. Előadó: **Farkas** Mihály az MDP főtitkárhelyettese, honvédelmi miniszter.

Békéscsaba, október 15-én, d. e. 10 órakor. Előadó: **Kovács** István, az MDP Központi Vezetőségének titkára.

A MAGYAR FÜGGETLENSÉGI NÉPFRONT VÁLASZTÁSI NAGYGYŰLÉSEI

Diósgyőr, október 12-én, d. u. 3 órakor. Előadó: **Nógrádi** Sándor altábornagy.

Nyiregyházán, október 15-én, d. e. 11 órakor. Előadó: **Vas** Zoltán, a Tervhivatal elnöke.

Kaposvárott, október 15-én, d. e. 10 órakor. Előadó: **Erdei** Ferenc földművelésügyi miniszter, **Köböl** József országgyűlési képviselő.

Szeghalom, október 15-én délután 3 órakor, **Kovács** István országgyűlési képviselő.

Sopron, október 15-én délelőtt 10 órakor, előadó: **Hegedűs** András országgyűlési képviselő. **Katona** Jenő országgyűlési képviselő.

A magyar dolgozók mély felháborodással bélyegzik meg a Duclos elleni merényletet

A Magyar Szakszervezetek Országos Tanácsa a következő táviratot intézte a CGT-hez:

„CGT elnökségének, Páris.

A magyar szervezett dolgozók mély felháborodással értesültek arról az aljas merényletről, amelyet az imperialisták bérencei, a fasiszta terroristák követtek el a francia nép hű fia, a francia munkásosztály, a Francia Kommunista Párt harcos vezetője, Duclos elvtárs ellen.

A fasiszta provokátorok merénylete Duclos elvtárs ellen az imperialisták újabb támadása a francia munkásosztály, Franciaország dolgozó népével szemben. Ez a provokáció ismételten leleplezi az imperialisták aljas terveit, amelyekkel egy új világháborút igyekeznek előkészíteni. Meggyőződésünk, hogy az imperialisták bérgyilkosainak újabb merénylete nyomán a francia munkásosztály még szorosabbra fűzi egységét és a Kommunista Párt vezetésével még elszántabban folytatja harcát a külső és belső ellenség, a háborús gyujtogató imperialisták ellen a béke védelmében.

Amikor több mint másfélmillió szervezett magyar dolgozó nevében követeljük a francia terroristák felkutatását, egyben biztosítjuk a francia szakszervezeteket, a francia munkásosztályt harcos testvéri szolidaritásunkról.

Apró Antal, főtitkár."

A DISz a Francia Ifjúsági Szövetséghez intézett táviratában fejezte ki felháborodását a gyilkos merénylet felett.

A szovjet kormány tiltakozása az Egyesült Államok kormányánál

Moszkva: Gromiko, a Szovjetunió külügyminiszterhelyettese október 9-én fogadta V. Barbourt, a moszkvai USA-nagykövetség tanácsosát és a következő szövegű jegyzéket nyujtotta át neki, miután a jegyzéket előzőleg felolvasta:

„A Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének kormánya szükségesnek tartja, hogy az alábbiakat tudomására hozza az Amerikai Egyesült Államok kormányának:

Október 8-án, helyi idő szerint 16.17 órakor, az Egyesült Államok légi haderejének két „Shooting-Star (F—80)" típusú vadászgépe durván megsértette a Szovjetunió határát és mélyrepüléssel berepülve a szovjet-koreai határtól száz kilométerre, Szuhaja Recska térségében a tengerparti közelében fekvő szovjet repülőtér fölé, géppuskáiból lőtte a repülőteret. A lövöldözés következtében a repülőtér felszerelésében károk keletkeztek.

Az amerikai légihaderőnek ezzel a provokatív cselekményével kapcsolatban, ami abban állt, hogy az amerikai repülőgépek durván megsértették a Szovjetunió államhatárát és szovjet repülőtérre tüzeltek, a szovjet kormány erélyes tiltakozást jelent be az Egyesült Államok kormányánál. A szovjet kormány ragaszkodik a szovjet repülőtér elleni támadásért felelős személyek megbüntetéséhez és biztosítékokat vár az USA kormányától, hogy az meg fogja tenni a szükséges rendszabályokat arra vonatkozólag, hogy az ilyen provokatív cselekmények a jövőben ne ismétlődhessenek meg.

A szovjet kormány szükségesnek tartja megállapítani, hogy az amerikai légierő ilyen cselekményeinek következményeiért a felelősség teljes egészében az Amerikai Egyesült Államokat terheli."

Barbour kijelentette, hogy ez az ügy az Egyesült Nemzetek Szervezetére tartozik, minthogy Korea térségében az Egyesült Nemzetek fegyveres erői működnek. Ezen a címen Barbour nem volt hajlandó a jegyzéket átvenni.

Gromiko rámutatott Barbour érveinek teljes alaptalanságára, amennyiben a szovjet kormány jegyzékének a tárgya az, hogy egy szovjet repülőteret az USA légierejének gépei lőttek és nem más repülőgépek. Magától értetődik, hogy az ilyen provokatív cselekményekért a felelősséget az amerikai katonai hatóságoknak kell viselniök, melyek az USA kormányának ellenőrzése alatt állnak.

A Szovjetunió külügyminisztériuma a fenti jegyzéket még ugyanazon a napon elküldte a moszkvai amerikai nagykövetségnek.

Kínai államférfiak választáviratai Dobi Istvánhoz és Kállai Gyulához

Mao-Ce-Tung az alábbi táviratot intézte Dobi Istvánhoz, a miniszertanács elnökéhez:

„Kína kormánya és a kínai nép nevében szívélyes üdvözletemet fejezem ki azokért a jókívánságokért és forró üdvözletekért, amelyeket a Kínai Népköztársaság megalakulásának évfordulója alkalmából küldött."

Csu-En-Laj, a Kínai Népköztársaság külügyminisztere az alábbi táviratot intézte Kállai Gyula külügyminiszterhez:

„Hálás köszönetemet fejezem ki a Kínai Népköztársaság megalakulása ünnepe alkalmából küldött üdvözleteiért és jókívánságaiért."

A koreai néphadsereg hadijelentése

Phenjan: A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság népi hadseregének főparancsnoksága közölte hétfőn reggel:

A népi hadsereg egységei kemény harcokat vívnak az amerikai és a Li Szin-Man-csapatok ellen. Keszon (Kaidzio) irányában a népi hadsereg egységei folytatják harcaikat az amerikai csapatok ellen és szervezetten új állásaikba vonultak. A keleti partvidék körzetében a népi hadsereg egységei kemény védelmi harcokat vívnak és feltartóztatják az ellenség támadását. Az ellenség az e körzetben vívott harcokban nagy veszteségeket szenvedett. Október 2-án a népi hadsereg légvédelmi tüzérsége pontosan megállapított adatok szerint az ellenség hat repülőgépét lőtte le Vonszan (Genzan), Anbjen (Anjen) és Tekvon (Takugen) körzetében.

Phenjan: A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság népi hadseregének főparancsnoksága hétfőn este közölte, hogy a népi hadsereg egységei a front valamennyi szakaszán továbbra is kemény védelmi harcokat vívnak. A népi hadsereg azon egységei, amelyek Keszon (Kaiczio) körzetében megszilárdították új védelmi állásaikat, tovább harcolnak és nagy veszteségeket okoznak az ellenségnek. Az ellenség hátában széleskörűvé vált a partizánok tevékenysége. Október 7-én Jondon (Eidó) és Andon (Antó) körzetében heves harcokra került sor, az amerikai csapatok ellen. Október 8-án a népi hadsereg légvédelmi tüzérsége Phenjan közelében lelőtte az ellenség egy repülőgépét.

A kölcsönös megértés előfeltételeinek megteremtéséről beszélt Visinszkij az ENSz politikai bizottságában

Október 9-én a Politikai Bizottság ülésén John Foster Dulles, az amerikai küldöttség tagja (Kanada, Franciaország, Anglia, Egyesült Államok, Törökország, Fülöp szigetek és Uruguay) nevében „közös" határozati javaslatot terjesztett elő, amely lényegében Achesonnak, az USA külügyminiszterének javaslatát ismétli meg.

A javaslat lényege, hogy az ENSz minden tagállama nemzeti fegyveres erői keretében tartson fenn olyan osztagokat, amelyeket — a Biztonsági Tanács vagy a közgyülés ajánlására — mint az „ENSz fegyveres erőit" használhatnának fel.

John Foster Dulles megjegyezte, hogy a Biztonsági Tanács tagjainak Koreára vonatkozó határozatait a Tanács egy állandó tagja (a Szovjetunió) távollétében hozták. Ezzel elismerte ezeknek az akciónak törvényellenességét. Ugyanakkor azonban elégedettlenségét fejezte ki, hogy más országok csekély lélekszámú katonaságot küldtek Koreába.

Visinszkij, a Szovjetunió küldöttségének elnöke, javasolta, hogy a hét állam javaslatának minden egyes pontját konkréten külön-külön vitassák meg, mert a szovjet küldöttség egyetért a határozati javaslat egyes pontjaival, egyes pontokkal kapcsolatban azonban módosítási ellenvetései vannak.

Visinszkij kiemelte annak szükségességét, hogy a figyelmet a főpontokra összpontosítsák és megvitassák ezeket a pontokat annak érdekében, hogy teljesen tisztázzák azokat és megteremthessék a legnagyobb fokú kölcsönös megértés előfeltételét.

A bizottság elvetette a szovjet javaslatot és úgy határozott, hogy az általános vita után tárgyalják konkréten a javaslat egyes pontjait.

Jounger, Nagybritannia küldötte bizonyítani igyekezett, hogy a határozati javaslat az ENSz elvein alapul.

A chilei küldött megpróbálta indokolni az általa előterjesztett határozati javaslatot, amelyszerint az ENSz tagállamai kötelezettséget vállalnak a Biztonsági Tanács és a közgyülés fontos határozatainak végrehajtására.

Ezzel a Bizottság délelőtti ülése véget ért.

Debreceni nevelők felajánlása a tanácsválasztásra

A nevelői kar, amely népi demokratikus kormányzatunktól hatalmas segítséget kapott a státusrendezéssel, most a nevelői munka még jobb elvégzésével készül a tanácsválasztásra. A debreceni pedagógusok számos munkafelajánlást tettek a választás tiszteletére.

A CSOKONAI GIMNÁZIUM NEVELŐI KARA

versenyre hívta az összes debreceni középiskolák nevelői karát a fegyelem megjavítására, az iskolánkívüli felvilágosító munka, a tantermek dekorálást stb. kapcsán. Az általános iskolák közül a Poroszlai-úti iskola hívta versenyre Debrecen valamennyi általános iskoláját hasonló feltételekkel. Verseny indult azért, hogy a tanácsválasztások napján, melyik iskola lesz a legszebb, a legízlésesebben dekorált.

Érdemes megemlíteni a nevelői kar munkafelajánlásában, hogy Pocsai László elemi nevelő

TANULÓSZOBA

felállítását, tanyai labdarugó csapat szervezését és röplabdapálya építését vállalta. A Mesterutcai általános iskolában Lengyel Elemérné természettudományi előadást szervez és vezet le, ezenkívül lepárlókészülékeket készít és számtanból hetenként háromszor tart korrepetálást. — Dr Balogh László előadásokat tart, ujságcikkeket és verset ír a tanácsválasztásokról. — Iglói Endre két szemléltető oroszbetüs táblázatot készít, ami nagyban megkönnyíti a tanulók munkáját, ezenkívül 2 órával felemeli a korrepetálást. — Rónai Gáborné kultúrbrigádot szervez, Gut Bálné az elsőosztályosok részére készíti szemléltető táblát. Garamvölgyi Vilmos irattgyüjteményt rendez, Solymosi Béla szemléltető ábrán dolgozza fel, hogy mit kapott Debrecen az ötéves terv első nyolc hónapjában, Kulcsár László ábrafejlesztőt készíti, Nagy Géza egy fizikai eszköz készítését vállalta. Kincses Gyula lombgyüjteményt állít össze, Kalmár János hivatali segéd pedig a házának kijavítását vállalta.

Ezek a nagyobb adatok a debreceni pedagógusok munkavállalásából, amellyel tanácsválasztás sikerét és jelentőségét kívánják szolgálni.

Tizenkét kultúrbrigád a pedagógusok szervezetében, a választási munkában tevékenyen kivesszi majd részét, mert a megye községeiben és falvaiban a választói gyülések után kultúrműsorral szórakoztatják majd a falu dolgozó népét. Négy kultúrbrigád már szerepel is a megye községeiben.

Nevelőink ezeken kívül a tanulóifjúság körében is végeznek úgy szervező, mint felvilágosító munkát. A szocializmust építő nevelői kar jó munkája minden bizonnyal segítője lesz annak a tanácsválasztási munkának, amely alkalmával a magyar dolgozó nép boldogabb jövőjének horizontja bontakozik ki.

A Sztálin-téren lesz a földalatti gyorsvasút legfontosabb állomása

A megépülő budapesti földalatti gyorsvasút forradalmasítja a főváros közlekedését.

A földalatti vasútnak a Népstadion mellett épülő végállomása közvetlen átszállást biztosít majd a HÉV cinkota—gödöllői vonalára. A Népstadion-állomásról szállítja el majd a gyorsvasút a sportesemények és politikai megmozdulások alkalmával a Stadionban összegyülő tömeget. A Baross-téri állomás Budapest egyik legforgalmasabb pontján létesül. A számítások szerint ugyanis naponta mintegy 170 ezer utas halad át ezen a téren.

A Baross-tértől kezdve a gyorsvasút vonala nagyjából a Rákóczi-út vonalát követi és legközelebbi állomása a Blaha Lujza-tér. Ezen az állomáson szállnak majd át a Nagykörút északi és déli irányából elérkező utasok és ugyancsak itt szállnak át a Kőbánya felől jövők Buda felé.

A Blaha Lujza-térről ismét a Rákóczi-út alatt halad a földalatti vasút vonala, majd [illegible] Sztálin-tér felé fordul. Ez az állomás lesz a vonat legfontosabb állomása. Itt szállnak át a földalattira a Bajcsy-Zsilinszky-útról a város központja, illetve Buda felé utazók.

Az állomás jelentősége akkor domborodik majd ki egészen, amikor az észak-déli földalatti vonal is megépül.

Az észak-déli vonal megépítésére a második ötéves tervben kerül sor. Annyi már is kétségtelen, hogy érinteni fogja a Marx-teret, ahol az Ujpest felől, valamint a Nyugati-pályaudvarról érkező utasokat veszi fel.

Az észak-déli vonalnak a Sztálin-téren lesz közös állomása a kelet-nyugatival, majd onnan délfelé haladva, a déli kerületek. Kispest és Pesterzsébet forgalmát biztosítja és előreláthatóan csatlakozik Csepel most épülő gyorsvasúti-vonalához.

Az amerikai megszállók és bonni lakájaik folytatják Nyugatnémetország elnyomását

Bonn: A petersbergi főbiztosságon most dolgozták ki a megszállási költségek pótrendelkezését, amelyszerint a megszállási költségeket évi 4.5 milliárd márkáról 8 milliárd márkára emelik. A közvetett megszállási költségek nem szerepelnek ebben az összegben.

Ugyanakkor a bonni gazdasági minisztérium a nyugatnémet munkanélküliek 65 százalékának munkanélküli segélyét jelentősen csökkentette.

A müncheni amerikai intervenciós csapatok számára 1100 új lakást építenek. Az építkezési költségek München várost terhelik.

A megszálló hatalmak részéről Hays, Jones és Ganeval tábornokat nevezték ki a nyugatnémet zsoldoshadsereg felállításával megbízott bonni bizottságba. Ez a három parancsnok rendeli el a magas parancsnoki tisztségek betöltését, a zsoldos csapatok felfegyverzésének módját és esetleges bevetését.

Bonn: Gustav Heinemann, a bonni bábkormány belügyminisztere lemondását ajánlotta fel Adenauernek — jelenti a DPA. A kancellár a lemondást elfogadta és javasolni fogja Heuss elnöknek Heinemann elbocsátását.

Heinemann kijelentette, hogy lemondásának oka Nyugat-Németország részvétele a „nyugateurópai védelemben". Adenauerrel szemben — mondotta Heinemann — véleményem az, hogy mi nem ajánlunk fel semmiféle ilyen részvételt.

Bonni politikai körökben is — mint az AFP jelenti — megállapították, „a lemondólevél újabb bizonyítéka Adenauer önkényes kormányzásának".

Tanulságok a hortobágyi állami gazdaság borsósi üzemegységében

a magyar kolhozparaszt küldöttség látogatása után

Egy riportban már beszámoltunk a kárpátukrajnai magyar kolhozparaszt-küldöttség hortobágyi tapasztalatátadásáról, de a gazdag anyagot egy cikk keretében nem foglalhattuk össze. — Most azokról a kérdésekről lesz szó, amiket az állami gazdaság borsósi üzemegységében vitattak meg.

Király Lajos kolhozelnök a kolhozok növénytermelési módszereiről beszélt. Legelőször a kukoricatermelés módjairól esett szó. Tukacs Jánossal, a gazdaság vezetőjével ezt megelőzően a kukoricaültetésről beszélgettek és annyira belemelegedtek a beszélgetésbe, hogy a vetési módot, a négyzetes formákat egy lejtőről gallyal a földre rajzolták fel.

A kolhozelnök megállapította, hogy a Hortobágyon is már fejlettebb módszerek szerint folyik a kukoricaültetés, de elmondotta a saját módszereiket, melyek jobbnak bizonyultak.

A kukoricát őszi szántásba, tavasszal a zabbal egyidejűleg vetik vetőgéppel. Négyszer kapálják és mesterségesen porozzák be. Törésnél a csövel együtt levágják a szárat is, így azt silózásra használják. Ajánlotta az állami gazdaság dolgozóinak, hogy minél többen építsenek silót.

Elmagyarázta, hogy a kukoricacsőnek a szárral együtt történő levágásakor elpusztulnak a növényben élősködő férgek is és nem tehetik tönkre a jövő évi termést, ugyanakkor a föld azonnal alkalmas lesz az őszi munkák végzésére.

Ma a kolhoz tehenei 20—30 liter tejet adnak, ami a silótakarmányozásnak köszönhető.

Juhász Erzsébet küldött az asszonyok helyzetéről számolt be, majd a tanácsok munkájáról beszélt. A tanácsok munkája nyomán a szovjet rendszerben megváltozott a falu képe, kultúrház, könyvtár és mozi van minden községben. A tanács arra törekszik, hogy végleg eltűnjön a város és a falu közti különbség.

Beszélt még a szovjet tanácsok munkájáról is. Az egyik falu tanácsába például 25 küldöttet választottak. A küldöttek közül 18 kolhozparaszt, 2 agronomus és 5 tanító. Ők a falu vezetői, akikre a nép rábízta a helyi tanács működésének irányítását. A falusi tanács minden hónapban ülést tart, melyen eldöntik a gazdasági és a kulturális építés fontos időszerű kérdéseit.

— A tanács első ülésén — mondotta — megválasztották a végrehajtó bizottságot, mely elnökből, titkárból és öt tagból áll. A falusi tanács elnökéül egy kiváló traktorműszerészt választottak meg, aki előbb traktorvezető volt. A mezőgazdasági bizottság elnökéül pedig egy agronomust választottak meg.

— A tanács második ülésén azt tárgyalták meg, hogy miként készülnek fel a tanács körzetébe eső kolhozok az őszi munkálatokra és ezzel kapcsolatban hogyan küzdenek a minél magasabb terméseredmény eléréséért. A falusi tanács elnöke és a mezőgazdasági bizottság, minden kodhoznál tekintetbe vette a vetőmag menyiségét és minőségét. Meggyőződés a mezőgazdasági felszerelések és gépek javításának menetéről is.

— Tanácskozásra hívták össze azoknak a kolhozoknak a vezetőit, melyek nagy terméseredményeket értek el, hogy módszereiket a tanácsokon keresztül is átadhassák a többi kolhozoknak.

— A tanácstagok alaposan felkészültek a felmerülő kérdések tárgyalására és a tanács ülésén sorra kifejtették nézeteiket, javaslataikat tettek, hogy mit kell tenni a kolhozokban az őszi munkálatok sikere érdekében. Az ülés után a küldöttek választójuk elé terjesztették az ülésen hozott határozatokat. Megszervezték az őszi munkálatok elvégzésére a szocialista munkaversenyt, mely mindenkor a munkálatok határidő előtti elvégzésének biztosítéka volt.

— A tanács első ülésén a falu dolgozóinak lelkes helyeslése mellett dolgozták ki az ötéves terv megfelelő szakaszára eső tervet, melynek keretén belül, új gazdasági és kulturális intézményekkel, gépekkel és üzemekkel gazdagodik majd a falu és a körzethez tartozó kolhozok.

— A falusi tanács vezeti a terv megvalósításának munkáját, szervezetten irányítja a nép kezdeményezését és alkotó erejét, mellyel a szovjet nép egyre növekvő jólétéért, a békéért, a boldog jövőért küzd — fejezte be a beszélgetést Juhász Erzsébet.

A küldöttek látogatásának nagy hatása volt a borsósi dolgozókra. Legközelebbi riportunkban néhány állattenyészési problémának megvitatásáról írunk. A kolhozparasztok ezen a téren is hasznos tanácsokat segítettek dolgozó parasztságunknak.

A NÁDUDVARI FIATALSÁG
a tanácsokért

A kultúrbrigád egész délelőtt próbált a székházban. Nem volt már titok senki előtt, hogy a DISz-fiatalok estére előadásokat rendeznek a házaknál. Eljutott a hír az úttörőkhöz is. Ők sem voltak restek, hamar összeállították az énekkart. Nagy Matild meg mindjárt elpróbálta választási versét. Az úttörőfiúk csasztuskát, aktuális versikéket tanultak be, s be sem várták az estét, elindultak a dolgozó parasztokhoz.

*

Az egész utca harsog a daltól. Esztári Gábor ötholdas dolgozó paraszt feleségе nagyot nézett, mikor beállít hozzá egy sereg fiatal.

— Hová ültesselek benneteket? Nincs annyi székem — szabadkozott.

— Csak maguk üljenek le s hallgassák meg az énekünket — mondta Kádár Vera, vörösnyakkendős úttörő. — Azért jöttük, hogy szórakoztassuk magukat.

Az Esztári-családot felvillanyozta a fiatalság jókedve. Esztári Gábor a végén együtt énekelt az úttörőkkel.

*

A DISz-fiatalok is eljöttek. Ők egyfelvonásos jelenettel készültek. Nyikos Lajosnéhoz látogattak, akit tanácstagnak jelölt a Népfront. Öregek, fiatalok szeretik Nyikos Lajosnét. Népszerű a faluban. Jó munkát végez a szülői munkaközösségben is. Őt köszöntik most, a tanácstagjelöltet. Már az egész utca ott várta a fiatalokat a kapuban. Akinek nem jutott szék, vagy lóca, az állva maradt. De mindenki lelkesen tapsolt, mikor az úttörők előadták a kulákok gazságairól szóló csasztuskát. Azután a DISz-fiatalok mutattak be színdarabot.

— Azon leszek — mondja Nyikosné —, hogy nektek fiataloknak semmiben se legyen hiányotok: tanulhassatok, szép és boldog életetek legyen.

*

Ekkor érkezett meg a „Vörös Csillag" termelőcsoport tánccsoportja. Kovács Bözsi, Vizsnyai Bözsi, meg a többi tsz-tag nem kérette magát. Bemutatták szép népi táncukat. De az úttörőlányok sem hagyták magukat. Eljárták ők is az új népi tömegtáncot: a karikázót. Nyikos Lajosné udvara megtelik emberekkel. Kérgestenyerű parasztok, a szántóföldek hősei mosolyogva nézik a fiatalokat. Ilyen még nem volt itt Nádudvaron. Emlékeznek a régi választásokra, mikor csendőrszuronyok tartották őket távol az urnáktól, nem választhatták meg azokat, akiket szerettek volna. Duhaj korteskedés, részegeskedés járta akkor. Milyen más most az élet! A fiatalok, a kultúra terjesztői keresik fel a régi időkben lenézett, senkinek tartott parasztokat. S arra kérik őket, hogy szóljanak bele saját sorsuk intézésébe, válasszák meg a tanácsokat.

Könnyű a népnevelő munka a létai járás községeiben a Terv adta létesítmények láttán

A sárga villamos vidáman csilingel a Kossuth-utcán az őszi verőfényben. Völgyi Lajos, a kocsi vezetője füttyös kedvvel áll a motor mellett.

— Szép időnk lesz délutánra. Megyünk ki megint Nagylétára népnevelő munkára — mondja.

A régi bürokratikus szabályzat szerint menetközben tilos a kocsivezetővel beszélgetni, de mi áthágjuk ezt a merev előírást s amíg futja az időnkből — messzire megyünk, egészen a vágóhídig — elbeszélgetünk arról Völgyi Lajossal, hogyan is tudja meggyőző, felvilágosító munkáját végezni a népnevelő.

— A legtöbb helyen örömmel fogadnak bennünket. Nem egy helyen történt meg az, ami egy újlétai dolgozó paraszt házában esett meg velünk. Nem hagyott a gazda bennünket szóhoz sem jutni, leültetett, aztán hozott egy kancsó bort, meg jókora vizespoharakat mellé. Nem vagyok nagy borivó, de hiába szabadkoztam, fel kellett hajtani két pohárral. Amikor ez megtörtént, akkor hozzákezdhettünk a beszélgetéshez. „No, most már beszélhetünk ..." — adta meg tréfásan az engedélyt a házigazdánk.

— Ugyis csináljuk, beszélgetünk. Elmondjuk, amit megtudtunk a faluról, ahol járunk. Hogy mennyit fejlődött a népi demokráciában, mit adott a falu dolgozó parasztságának az ötéves terv. Így kerítjük a szót aztán a békére, hogy béke kell a népnek, mert csak békében tudjuk megvalósítani a Tervet. Beszélünk a koreai háborúról is, hogy az amerikai imperialisták hogyan gyilkolják békés, becsületes dolgozó emberek tízezreit. Bizony, a létai dolgozó paraszt asszonyának a szeme is könnybelábad, amikor a háború pusztításairól beszéltünk. — Hiszen majd minden családban van hősi halott vagy hadirokkant. Meg aztán, ha kisgyereket látunk az udvaron játszani, megkérdezzük: Akarják-e, hogy ez a gyerek békében nőjjön fel, tanult ember legyen belole, becsületes dolgozó ember? Akkor a békét kell akarni. Mert az imperialisták bombái ezt a gyereket is elpusztíthatják s ha túlélik az amerikai hálálgyárosok háborúját, akkor meg a minden eredményünk megsemmisítésére gyürkőző imperialisták az apáik szomorú, nyomorúságos sorsát szánnák nekik, a tudatlanságot, a földnélküli jánosok inségét.

— A dolgozó parasztok tudják, hogy igazat beszélünk. És mellénk állnak, akkor is, amikor békekölcsönjegyzésre és amikor most a tanácsok választásánál a nagy népi egység megmutatására szólítjuk őket.

— Mindig csak a népnevelő beszél? — kérdezzük tréfásan közbevetve.

— Dehogyis. Éppen az a célunk, hogy akihez betértünk, maga is rájöjjön, mennyit is kapott a maga életében, a faluja új létesítményein keresztül a népi demokráciától.

— Például nem egy helyen a felkeresett dolgozó paraszt maga mondta, hogy mennyivel több most az állatállomány a községben. Pontos adatokat is tudtunk hozzá mondani: a felszabadulás előtt mindössze 125 ló volt Nagylétán, ma már 417. A szarvasmarhaállomány 789 volt régen, ma már a kétezret is megközelíti: 1970 szarvasmarha van a községben. És ami a legfontosabb, régen az állatállománynak jó fele az urak meg a kulákok kezén volt, ma már túlnyomó többsége a dolgozó parasztoké. Ugyanez a helyzet Monostorpályiban is, a létai járás másik községében is. A felszabadulás előtt 500 marha és ló volt a falu állománya, ma már ez megduplázódott.

— A nagylétai gépállomás adta előnyökről beszéltek nekünk a dolgozó parasztok, arról, hogy mennyivel könnyebb és olcsóbb lett a szántás. Beszéltek a nagylétai orvosi rendelőről, ahol a legmodernebb orvosi felszereléssel gyógyítják ingyen a dolgozó parasztokat, — régen egy nyirkos, bérelt lakásban dolgozott az orvos — pénzért ...

— A létai járás dolgozó parasztjai kitettek magukért a Békekölcsönjegyzésben is, a tanácsválasztás napján is egy emberként ott lesznek az urnáknál, hogy a dolgozók legjobbjait megválasszák. Tudom, hogy Bagaméren Orvos Imrére, Lukátos Józsefre, akik a munkában, Békekölcsönjegyzésben elenjátak, vagy Maszesán János középparasztra, aki a vetést is befejezi október 22-re, vagy mondjuk Álmosdon id. Székely Endrére, Szappanos Bálintra, Kokadon Maráz Györgyre, aki 1000 százalékon felül teljesítette a terménybeadást, szívesen és örömmel szavaznak majd a járás dolgozó parasztjai, az ilyen jelöltekre nyugodtan bízhatja sorsát a dolgozó parasztság. Biztos, hogy az új közigazgatás más és jobb lesz, mint a régi, amiről a keserves tapasztalatokat éppen a mi parasztjaink tudják elmondani.

— Higyje el, öröm ez a népnevelő munka a mi számunkra is. Látni, hogy egyre épül a megyénk, hogy szebb lesz a dolgozó parasztok élete, akik a mi kenyerünket adják. Ahogy járunk a teherautóval, mindenütt új létesítményeket látunk. Ott van az a bagaméri napközi otthon, amelyiknek még fürdőmedencéje is van ... Az új álmosdi óvoda, a kokadi új sportpálya, a bagaméri kultúrház, a monostorpályi napközi otthon, Vértesen új szülőotthon — öröm ezt nekünk látni és könnyűvé válik a népnevelő munkánk, ha ezekről teszünk említést.

— Aztán a mindennapi munkánknak is új lendületet ad az az erő, amit ilyenkor kapunk. Úgy dolgozunk, napi munkánkban és mint népnevelők is, hogy október 22-én a dolgozó nép egységesen menjen az urnák elé. A szavazócédula fegyver lesz a kezünkben, amellyel győzelmesen harcolhatunk az imperialisták ellen és a mi boldog jövőnkért.

A villamos odaért a vágóhídhoz. Vége a beszélgetésnek, amelyből megismertük azt az erőt, amely ott feszül most népünkben, hogy október 22-én meggyőző demonstráció formájában mutassa meg minden akadályt elsöprő erős népi egységét a Népfront zászlaja alatt a béke védelmében, ötéves tervünk végrehajtására.

Egy termelőcsoport példát mutat

Szerep községben csendben, nagy eredménnyel működik a „Szabadság" termelőszövetkezeti csoport. A szerepi termelőszövetkezeti csoport lelkes tagjai gyakorlatilag mutatták be és igazolják, mit jelent, ha a tagok jól és idő előtt elvégzi az összes mezőgazdasági munkát. A kis- és középparasztok figyelik a termelőszövetkezeti csoportok munkáját, eredményeit és utána igazodnak. **Szerepen a „Szabadság" termelőszövetkezeti csoport 100 holdon már elvetette a búzát és zöldel is már az árpavetés.** A csoport minden mezőgazdasági munkát jól, lendületesen végzett el. A példaadás nyomán Hódi Ferenc kisparaszt, Nagy Lajos és Nagy János szerepi középparasztok is teljesen befejezték az őszi búza vetését, készen vannak a beszántással, munkájával, **elvégezték a mélyszántást is.**

A Népfront győzelme válaszunk az imperialista banditák koreai gaztetteire!

Kétszer annyi iskolaorvos a tanács megalakulása óta

Hajdú-Biharban a megyei tanács megalakulása előtt mindössze három iskolaorvos működött. A tanács népjóléti és szociális osztálya négyhónapos működése alatt, okozott gondot fordított az iskolaorvosi szolgálat kibővítésére. Jelenleg Debrecenben hat és Hajdúböszörményben egy iskolaorvos működik.

Hajdú-Biharban az iskolaorvosok megvizsgálták a tanulóifjúságot. Az iskolai vizsgáknál nagyjelentőségű fejlődés, hogy azokat a gyermekeket, akiknél bármilyen hiányosságot találtak, azonnal szakorvosi kezelésben részesítették.

Nagyjelentőségű az iskolai fogászat kiszélesítése is. A megyei tanács megalakulása előtt Hajdú-Biharban mindössze 7 helyen működött iskolafogászat, most ez a szám 21-re emelkedett. Itt kell megemlíteni az iskolaorvosi szolgálaton belül működő terhességi fogászatot is. Az elhagyott tanyavilágban ugyanis az iskolaorvosok végzik el a terhes dolgozó nők fogvizsgálatát is.

A megyei tanács továbbfejleszti az iskolaorvosi szolgálatot. A cél az, hogy minden 3000 iskolaköteles gyermekre jusson egy iskolaorvos, aki csak az iskolán belül működik. Most áll szervezés alatt a Debrecenben felállítandó korszerű iskolaorvosi rendelő.

A tanácsválasztás napjára befejezzük a vetést

Az ország népe nagy lelkesedéssel készül a tanácsválasztásra, ünnepnek tekinti ezt a napot. A dolgozó parasztság is nagyban készül a tanácsválasztás ünnepére, Biharfordá felhívása nyomán vállalták, hogy erre a napra befejezik az őszi vetést. A munka lendületesen halad Hajdú-Bihar vármegye legtöbb részén. Azokban a községekben, ahol lemaradás észlelhető, ahol vontatottan halad a szántás-vetés, a **dolgozó kis- és középparasztok álláspontját** Nagy Győző dolgozó paraszt így fejezte ki tömören:

— Mi, amikor a dolgozó nép a tanácsválasztásra készül és a tanácsválasztást még az eddiginél is tejesebben fogja átvenni a közigazgatást, még inkább gazdájává válik a közügynek — minden dolgozó parasztnak érdeke, hogy ez az ország erős, független legyen, békében éljen, fejlődjön. Ezért kell összekapcsolnunk a tanácsválasztás nagy napját az őszi munkák gyors és idejében történő elvégzésével. A békeharc döntő kérdése és szinte nálunk a termelés, **az őszi szántás-vetés: tanácsválasztásra ezért akar készen lenni a dolgozó parasztság a szántás-vetéssel; amit vállaltunk — teljesítjük és biztosítjuk a jövő évi jobb és nagyobb kenyeret.**

A szántás-vetés ütemét, a munka lendületét az elkövetkező napokban Hajdú-Bihar megye minden részében fokozni fogják.

Az élenjáró községek, **Hajdúdorog, Fülöp, Nyíradony, Told, Hajdúnánás, Hosszúpályi, Nyírábrány, Furta** a napokban már befejezik az árpa, rozs után a búzavetést is, ugyanakkor a hátul elhelyezkedett, lemaradt városok és községek, **Téglás, Sáránd, Nagykereki, Balmazújváros, de főleg Hajdúböszörmény** erősen fokozzák a munka lendületét és igyekeznek behozni a hátrányt és felzárkózni az élcsoportba. **A kedvező időjárás is elősegíti a vetési munkákat,** a kulákok rémhírterjesztő, bomlasztó agitációját meg eredményesen ellensúlyozzák a népnevelők és az öntudatos dolgozó kis- és középparasztok.

A berettyóújfalui járásban az őszi szántás-vetési munkálatokban **Darvas és Vekerd** áll az élen, jó eredményt értek el. Lemaradás észlelhető Váncsod, Gáborján, Zsáka, Szentpéterszeg községekben. A felvilágosító munka nyomán itt is javulás észlelhető, a közeli napokban javulás várható.

Népnevelő a szelektor mellett

A kormányzat nagy segítségben részesíti a dolgozó parasztságot: minőségi vetőmagot bocsát rendelkezésre, a szokvány búzát nemesített, minőségi vetőmaggal cseréli be a földművesszövetkezetek útján. A nagyobb, jobb termést biztosítja a minőségi vetőmag: nagyobb lesz a termés, több lesz a dolgozó paraszt jövedelme is, anyagilag is nagyobb hasznot, több jövedelmet biztosít számára a minőségi vetőmag.

Hajdúhadházon az egyik népnevelő ügyesen oldotta meg a felvilágosító és meggyőző munkát. Ezen áll és bukik a vetőmagcsere sikere. Amikor a dolgozó parasztok nagy számban jelentkeztek a szelektorozó gépeknél és ott várakoztak, hogy a vetőmagot, a szokványvetőmagot megtisztíttassák, szelektoroztassák, a **népnevelő felhívta és figyelmeztette a dolgozó parasztságot, hogy a szelektorozás időt vesz igénybe, ezt elkerülhetik, a földműves-szövetkezetben azonnal kicserélik a szokványvetőmagot minőségi vetőmaggal.** A népnevelő munkája és felvilágosítása eredményes volt: **a dolgozó parasztság azonnal nagy mennyiségben vette át a csere minőségi vetőmagot.**

Ime: a jó népnevelő munka meghozza az eredményt: **Hajdúhadház példáját követik azoknak a községeknek népnevelői — mint Kaba stb. —, ahol a minőségi vetőmagcsere vontatottan halad** és a község rendelkezésére bocsátott minőségi vetőmagot csak kevesen vették igénybe. Pedig a minőségi vetőmag igénybevétele és felhasználása fontos nemzetgazdasági érdek, az ötéves terv sikerét biztosítja.

A dolgozó parasztság érdeke a burgonya- és tengeriszállítási szerződés megkötése

Az őszi termésbegyűjtés egyik legfontosabb része a burgonya- és tengeribeszolgáltatás és ugyanakkor a burgonya- és tengeriszállítási szerződések megkötése. Hajdú-Bihar megye falvaiban, községeiben is döntő feladat ennek a begyűjtésnek sikeres lebonyolítása. A termés úgy tengeriben, mint burgonyában, zabban, árpában olyan, hogy a szükségletek megtartásával is minden dolgozó paraszt eleget tud tenni a terménybeadási kötelezettségének, ugyanakkor meg termésfeleslegét leköthetni szállítási szerződéssel a dolgozó nép államának. **Ez rendkívül előnyös a dolgozó parasztságra nézve minden tekintetben; a szállítási szerződéssel lekötött burgonyafelesleg minden métermázsája után 3 forint felárat kap a termelő, ezenkívül a lekötött és beszállított burgonyamennyiség 10 százalékának erejéig ennek megfelelő súlyú korpajuttatásban részesül.**

A burgonybeszolgáltatás, a burgonyaszállítási szerződés megkötése most már nagyobb lendülettel indult meg. **A kormányzat a határidőt október 15-ig meghosszabbította;** a dolgozó parasztság él is az alkalommal és az eddiginél nagyobb arányokban adja be a kötelező burgonya- és tengerimennyiséget és fokozott mértékben köt szállítási szerződést felesleges eire.

A tengerinél mázsánkint 8 forint prémium, a külön jutalom, ez is rendkívüli anyagi előnyöket biztosít a dolgozó parasztok számára.

A hajdú-bihari földművesszövetkezetek is nagyobb lendülettel végzik a szállítási szerződések megkötésére a felvilágosító munkát. Több községben, így Nyírábrányban, Nyíradonyban erős javulás észlelhető.

Sárándon Szegedi Gyula 35 mázsára kötött szerződést, Hajdúböszörményben *Kovács* Antal és *Bagdi* István végeztek jó és eredményes munkát: két nap alatt 40 mázsa kukoricára kötöttek szállítási szerződést a dolgozó parasztsággal. Pocsajban *Szakáli* György 25 mázsára kötött szállítási szerződést.

A hét következő napjain, az október 15 határidőig további jó eredmények várhatók.

„Versenyben dolgozom a tanácsválasztás tiszteletére"

A debreceni üzemekben a fiatalok és öregek egyaránt kiveszik részüket a tanácsválasztások lelkes előkészítő munkájából. Vegyünk ezúttal a fiatal munkásokról példát.

Látogassunk el a Bútorgyárba és ott keressük fel Kállai Erzsébetet, aki a fényezőben dolgozik. A következőket mondja:

— A tanácsválasztások napját történelmi fordulópontnak tekintem. A tanácsok megválasztása újabb lépés előre a szocializmus útján. Újabb erőközpontosítás a békeharcban az imperialisták ellen. Én is támogatni akarom az újonnan alakuló tanácsokat. Ugy érzem, munkámmal tudom ezt legjobban megtenni. Éppen ezért versenyben dolgozom. Eddig 150 százalékra teljesítettem normámat. Most vállalom, hogy még öt százalékkal felemelem teljesítésemet a tanácsválasztás napjáig és hetente félliter fényező anyagot takarítok meg észszerű felhasználással.

A traktorista és a középparaszt vállalása

Ugy csak lelkes készülődés hangulata fogad bennünket a hajdúszoboszlói traktorállomáson. Itt Sándor Gábor fiatal traktorista ajánlott fel többek között munkáját a tanácsválasztások napjára:

— Igyekszem — mondotta —, hogy elsőnek végezzek őszi tervemmel. Eddig már 95 százalékra teljesítettem az őszi ideny-tervet. Szeretném, ha ezzel is kifejezésre juttathatnám a nép állama és a tanácsok iránti szeretetemet. Eddigi teljesítményemet felfokozom, heti 355 százalékot érek el és hetente egy liter lesz a megtakarított üzemanyagom.

A vámospércsi „Dózsa" termelőcsoport „Zója" női brigádja a dohánytörésben vállalt külön munkát a tanácsválasztás tiszteletére. Vámospércsen egy 9 holdas középparaszt is tett felajánlást a tanácsválasztás ünnepére. Szalánczky Béla egyénileg gazdálkodó középparaszt elhatározta, hogy október 15-re elvégzi a búzavetést is.

— Minden erőmmel támogatni akarom a szocializmust építő népi demokráciát — mondotta —, mert nekünk, dolgozó kis- és középparasztoknak a szép és boldog élet útját mutatta meg. Ezért ajánlom fel munkámat.

Konyhakerti növényekre és gyümölcsre is szerződhetnek a dolgozó parasztok

A tavaszi vetésű gabonafélék termelési szerződéskötésével egyidejűleg október 7. és november 30. között megindult a konyhakerti termelvények és gyümölcsösök szerződéskötése is. Az elmúlt évhez viszonyítva az idén jóval több termelési szerződést kötnek a dolgozó parasztok, mind a konyhakerti növényekre, mind pedig gyümölcsre, mert meggyőződtek a szerződéskötés előnyeiről.

A termelő vállalat biztosítja a termelőknek a vetőmagot, de a szerződő saját vetőmagját is felhasználhatja, ha erről a szerződés megkötésekor értesíti a vállalatot. A termelő az igényelt vetőmagot a termelési előirányban feltüntetett áron, kamatmentes hitelre kapja és annak ellenértéke csak a termés értékéből kerül levonásra. Az igényelt vetőmagvakat február 15-ig a helyi földművesszövetkezetek útján a termelő rendelkezésére bocsátja a termelő vállalat.

Tízmázsás mozgalom a tanácsválasztás tiszteletére

A földművesszövetkezetek nagyban fokozzák a munkát, hogy a dolgozó parasztság teljesítse burgonya és tengeri beszolgáltatási kötelezettségét és ugyanakkor feleslegéből minél nagyobb mennyiséget kössön le az államnak szállítási szerződéssel. *Farkas* Albert, a hajdúszoboszlói *földművesszövetkezet dolgozója vállalta, hogy a tanácsválasztás napjáig 10 mázsa kukoricára köt szállítási szerződést. Ezzel a vállalásával és vállalásának teljesítésével versenyre hívta ki Hajdú-Bihar megye valamennyi földművesszövetkezete minden dolgozóját.*

Általában a földművesszövetkezetek újabb szép eredményeket érnek el a szerződéskötésben és sok helyen meggyorsították a begyűjtés menetét. Igen jó munkát végzett *Sáp* községben *Nagy* Miklósné, a földművesszövetkezet ügyvezetője, *aki a vállalt 10 mázsa helyett már 54 mázsára kötött eddig szerződést.*

A Hortobágy dolgozói teljesítették vállalásukat

A hortobágyi állami gazdaság dolgozói a tanácsválasztás tiszteletére vállalták, hogy az őszi vetéseket határidő előtt teljesítik. Munkafelajánlásukat becsülettel teljesítették. A mátai üzemegység volt az első, amely befejezte az őszi szántás-vetést: október 1-én készen lett az őszi búza vetésével is. A jó példát követte a borsósi és ohati üzemegység. *Október 10-én, kedden reggel jelentették, hogy a hortobágyi állami gazdaság mind a hét üzemegysége befejezte az őszi kalászosok vetését. Az idén ősszel a Hortobágyon az eddigi lófogatos helyett, minden szántási és vetési munkát géppel végeznek.* A szovjet példa nyomán egy traktor után három 30 soros vetőgépet kapcsoltak és az utána akasztott boronával egy munkamenetben végezték el a boronálást is. A munkafolyamatok összekapcsolásával egy nap alatt egy traktorral 60—70 holdat is elvetettek.

KIJELÖLTÉK az egészségházak helyét

Hajdú-Biharban épülnek a tanyaközpontok. Többfelé már megkezdődtek az építkezések, folyik a községháza és lakóházak építése. A megyei tanács népjóléti osztálya a helyszínen mindenütt kijelölte a tanyaközpontokban felépülő egészségházak helyét.

Nagyhegyesen, ahol már elkészült a községháza, a községháza épületében helyezték el a korszerű orvosi rendelőt, a jövő év folyamán Nagyhegyesen gyógyszertár is nyílik.

A megyei tanács népjóléti osztályának munkáját dicséri a még ebben a hónapban felépülő 10 ágyas földesi szülőotthon és a 35 ágyas balmazújvárosi bölcsőde.

Még ebben az évben megkezdi működését Derecskén egy 12 ágyas szülőotthon. Az ötéves terv második évében Püspökladányban és Balmazújvároson létesítenek szülőotthonokat.

398 tonna túlterhelés mellett szénmegtakarítás

A debreceni Vasútigazgatóság területén 5910 dolgozó vesz részt az „őszi forgalom legjobb dolgozója" címért folyó versenyben. Szentesi Mihály kocsirendező, aki 188 százalékra teljesíti új normáját, naponta négy irányvonatot állít össze. Kriber József mozdonyvezető és fűtője a Püspökladány és Debrecen közötti úton, 398 tonna túlterhelés mellett 40 százalék szénmegtakarítást értek el. A celldömölki fűtőház két dolgozója, Fülöp Ferenc mozdonyvezető és Balázs Gyula fűtő 50 kilométeres sebességgel vezettek Celldömölkről Komáromba egy 18 százalékos túlsúlyos vonatot.

A „Berlin eleste" bemutatója elé

A szovjet népnek a kommunizmus felépítésére irányuló törekvései szolgálnak alapul a szovjet művészi alkotásoknak, s ezeken belül a filmnek is. Azt a viszonyt, amely a Szovjetunióban fennáll Sztálin, a szovjet ember és a szovjet haza között, hatalmas erővel mutatja meg az V. Nemzetközi Filmfesztiválon „Berlin eleste" nagydíjat nyert film. Megmutatja azt az elszakíthatatlan kapcsolatot, amely a népet és vezérét összeköti. Közösek céljaik a kommunizmus felépítésében, az ellenség megsemmisítésében, közös boldogságuk a győzelemben és az alkotó munkában.

A filmben a történelem, nem mint háttér szerepel az egyéni történet mögött, hanem szorosan egybeforr, egyforma erővel ábrázolja mindkettőt, ezzel is kihangsúlyozza azt, hogy szocialista társadalomban az egyén léte és boldogsága elszakíthatatlanul összefügg a haza, a közösség sorsával.

Alexej Ivanov acélöntő, a film főszereplője, a szovjet ember megszemélyesítője. Munkás. Szereti munkáját, az acélt, amely engedelmeskedik neki, s melyről tudja, hogy minden darabja hazáját erősíti. S amikor a fasiszta csapatok megtámadják hazáját, mint katonát látjuk viszont, aki gyűlöli az ellenséget, aki megzavarta munkájában, felégette házát, megölte anyját, elhurcolta kedvesét, Alexej Ivanov bánata és haragja azonos minden szovjet emberével. Tudja, miér harcol. Tudja, miért kell kiűzni az ellenséget hazája területéről és nem nyugszik addig, míg meg nem semmisíti a náci fenevadat és végül kitűzheti a szabadság zászlaját a Reichstag szétroncsolt kupolájára.

A film meggyőző erővel állítja szembe egymással a két hadviselő felet. Az egyik oldalon áll Sztálin, bölcs és nyugodt mosolyával, aki ismeri az ellenség tetteinek rúgóját és szilárdan hisz népének erejében, hősiességében. A másik oldalon Hitler hadonászik eszelősen és tehetetlenül.

Sztálin oldalán a szovjet nép harcol. Hősiessége elszánt és céltudatos. Bízik vezérében, Sztálinban, aki elvezeti a győzelemhez. Hitler mögött a hazug és kegyetlen vezetők által elvakított német nép rohan a halálba olyan célokért, melyekben maga sem hisz.

Szemben áll egymással a Sztálin vezette szovjet hadviselés a magabiztos erejével és a német csapatok értelmetlen kegyetlenkedései.

Két tábor áll szemben egymással: a egyik, amely építeni és alkotni kíván, a másik, mely csak rombolni és pusztítani tud.

Ezeket a szempontokat fejezik ki a „Berlin eleste" c. film, amely egyesíti magában a drámai feszültségeket a humorral, az epikus erőt a lágysággal, a művészi eszközökkel fejezi ki hatalmas jelentőségű politikai mondanivalóját. A filmet ma este fél 8 óari kezdettel mutatja be a Szabadságharcos Szövetség debreceni helyi csoportja rendezésében a Vig Filmszínház.

Kultúrotthonavató ünnepségek a tanácsválasztás tiszteletére a megye községeiben

A tanácsválasztások tiszteletére a falusi kultúrotthon mozgalomban is komoly versenymunka indult. Ennek tulajdonítható, hogy most vasárnap a megyében egész sor új kultúrotthont adnak át a rendeletetésének. Hajdú-Biharban nemrég történtek meg az első kultúrotthon-avatások, melyek kulturális forradalmunk újabb diadalmas állomását jelentették és most a tanácsválasztások előtt újabb győzelmet aratunk szocializmusunk építésének ezen a frontszakaszán.

A különböző községekbe debreceni és budapesti írók, a debreceni írói munkaközösség tagjai mennek ki vasárnap, hogy ott a kultúrotthon átadási ünnepségen ismertessék a kultúrotthon mozgalom jelentőségét, valamint összekapcsolják ezt a munkát a választási agitációval.

Ez a kettő szorosan összefügg, mert mint a Szovjetunióban, így nálunk is a kultúrotthonok a tanácsok hatáskörébe tartoznak majd. A tanács veszi kezébe további irányításukat, a tanács gondoskodik a kultúrotthonok további fejlesztéséről.

Most részletesen felsoroljuk a községeket, ahol vasárnap kultúrotthonátadó ünnepség lesz. A községek neve mellett zárójelben az ünnepség előadójának a nevét jelöljük meg. Balmazújváros (Fábián Sándor), Egyek (Juhász Géza), Furta (Koczogh Ákos), Püspökladány (Komjáthy István), Nyírábrány (Kis Tamás), Biharnagybajom (Vajda Márton), Hajdúbagos (Téri Árpád), Derecske (Balogh László), Csökmő (Boda István).

Ugyanezen a napon Körösszegapáti és Komádi községekben könyvtárátadás lesz. Ezeken a helyeken neves budapesti írók lesznek az ünnepélyes könyvtáravatás szónokai. Ugyancsak könyvtárátadási ünnepség zajlik le Berettyószentmártonban és Berekböszörményben is.

15-én, vasárnap ünnepségeket rendeznek a kultúrotthont-avató községek. Debreceni üzemek és tömegszervezetek kultúrcsoportjai látogatnak ki hozzájuk ezen a napon, hogy műsorukkal szórakoztassák őket, egyben aktuális szavalatokkal, beszédekkel, rövid egyfelvonásosokkal felhívják figyelmüket a tanácsválasztás hatalmas munkájára.

Ezek a kultúrcsoportok aktív munkával a hét közben is résztvesznek a választási agitációban, de munkájuk súlypontja ezekben a községekben lesz. — Ugyancsak résztvesz a kultúrcsoport támogatására a választási kultúrmunkában a Csokonai Színház társulata is.

15-én a kultúrcsoportok előadásainak jövedelméből koreai szeretetcsomagokat vásárolnak a hős koreai nép megsegítésére, akik most nehéz harcokban mutatják a bátorság és hősiesség példáját az egész világ előtt az imperialista gyilkosokkal szemben. Ezeket az előadásokat a Békebizottságok rendezik.

— **Elopták az ellopott kerékpárt.** A mult nap a Csapó utcán az egyik vendéglő elől elloptak egy Sport S. 6776. számú férfi nikkelezett kerékpárt. A tolvaj a kerékpárt kivitte a Hadházi út közelébe, a Péterfia-utcai temetőbe és ott egy eperfa mellet thagyta. A tolvajt elfogta a rendőrség: a tolvaj által megadott helyen azonban már nem találták a kerékpárt, valaki elvitte ellopta. Aki a kerékpárról tud, vagy önként beadja a rendőrség földszint 37. alatt jutalomban részesül

Hírek

— **Várható időjárás:** Mérsékelt délnyugati, nyugati szél, felhőátvonulások, nyugaton és északnyugaton egy-két helyen kisebb eső lehet. Reggel többfelé ködkelet en talajmenti fagy. A napi hőmérséklet 1—2 fokkal emelkedik.

RÁDIÓMŰSOR. Szerda, Kossuth-rádió 6.15: Rádiózenekar játszik. 7: Szórakoztató zene. 7.35: Orosz dalok. Utána: naptár. 8.10: Balettzene. 11.30: Kórusok. 12.15: Az Államvédelmi Hatóság Határőrség zenekara játszik. 13: A Harmónia Művészegyüttes játszik. 14.10: Úttörő híradó 14.25: Bátáry József hegedül. 14.45: Tarka muzsika. 15.30: Éljen a mi államunk. 15.55: Női szemel. 16.20: Iskolások rádiója. 17: Építőipari félóra 17.30. Tarka zenés félóra. 18: Ifjúsági rádió. 18.30: Hanglemez 19.30: Hanglemez. 20.20: Tíz perc sport. 20.30: A béketábor legyőzhetetlen! 21. A rádiózenekar játszik. 22.25: Esti muzsika

— **Petőfi-rádió.** 5.45: Vidám ritmusok. 6.05: Termelési lapszemle. 6.15: Magyar szórakoztató zene. 6.45: Jó reggelt, gyerekek! 7: Harmonikaszólók. 7.35: Csárdások. 7.45: Hanglemez 8: A moszkvai rádió műsorából. 9: Könnyű zene. 9.40: Hanglemezek. 10.10: Hanglemez 10.45: Farkas Ödön gordonkázik. 11: Gyermekrádió. 11.20: Szovjet napok — szovjet emberek. 15: Iskolások rádiója. 15.40: Szovjet híradó. 15.55: Operarészletek. 16.40: Vásárhelyi Magda zongorázik. 17.20: Tíz perc külpolitika. 17.30: A rádió esti iskolája. 18: Hangfelvétel. 18.40: A magyar munkásmozgalom multjából. 18.55: Tánczene. 19.40: Egy falu — egy nóta. 20: Tánczene. 20.30: A tudomány úttörői. 20.50: Falurádió. 21: Elbeszélés. 22: Hanglemezek.

— **Doktorrá avatás.** A pécsi tudományegyetemen a jog- és államtudományok doktorává avatták Makrai Imre, Piros Sándor, Erdélyi Jolán debreceni igazságügyi dolgozókat. A három új doktor munkásszármazású, elvégezték Debrecenben a kétéves munkásegyetemi tanfolyamot, majd utána szigorlatoztak. A munkás-doktorok valamennyien a debreceni igazságügyi dolgozói bírósági fogalmazók dr Makrai Imre az államügyészségen közvádló, dr Piros Sándor a megyei dr Erdélyi Jolán a járásbíróságon dolgozik.

— **Előtörte** a Vörös hadsereg útja és Szent Anna-utca sarkán Nagy Imre debreceni fuvaros — ki szekerével vágtatva haladt — a kerékpáron haladó Kovács Sándor gyermeket, aki súlyosabb sérüléseket szenvedett. Nagy Imre testi épség veszélyeztetése miatt a debreceni járásbíróság elé került: a járásbíróság kéthónapi fogházra ítélte, de a büntetés végrehajtását háromévi próbaidőre felfüggesztette.

— **Tűz pusztított a Szepes 3. szám alatt,** Kecskés Gábor tanyáján, kigyulladt egy nagy szalmakazal. A tűz továterjedésétől is tartani lehetett. A debreceni tűzoltóság kivonult és két órai munka után eloltotta a tüzet, a termény, szalmakazal egy részét is sikerült megmenteni. A tüzet egy hároméves kisfiú okozta aki a szalmakazal és török közelében gyufával játszadozott. A kár közel 4000 forint. A tűzvizsgálat folyamatban van.

— **DVV hirdetmény.** Értesítjük a t. utazóközönséget, hogy f hó 12-től a Csapó-utcai vonalon a Bika előtti végállomástól az utolsó kocsi a Köztemető főkapujáig 17.04 órakor, míg a Köztemetőtől az utolsó kocsi a Bika irányában 17.24 órakor indul. Az ezután a Bikától 17.12 órakor induló kocsi csak a Köztemető I. kapujáig, valamint a Bikától 17.20-kor induló kocsi csak a Dózsa György laktanyáig közlekedik. Igazgatóság.

BÉKE

4, 6, 8 órakor!

METEOR

3, 5, 7 órakor!

Új csehszlovák film:

PRÁGA 1848

VIG

MA 4 és 6 órakor!

UTOLJÁRA!

VAN HAZÁJUK

Este fél 8 órakor

ÜNNEPI DISZELŐADÁS!

színes szovjet film

Beszédet mond:

KULCSÁR FERENC elvtárs, az MDP városi bizottságának titkára.

Berlin eleste

SZÍNHÁZ

A Szabad szél második szereposztásban

Mielőtt a második szereposztás szereplőinek színészi alakításáról írnánk a „Szabad szél" zenéjével, ideiglenes új operettzenével is szeretnénk néhány szóban foglalkozni.

A munkásosztály a mi korunkban világszerte sikerrel vívja harcát. A Szovjetunió mellett az új népi demokráciákban is meghódította a hatalmat és a szocializmust építő munkájában segítségül hívja a színházat és a szórakoztató könnyű műfajt is.

A szórkoztató műfaj zenéjének áraszt ani kell az: a vidámságot, derűt, jókedvet, amely sikerre segíti a munkásosztályt harcában és építő munkájában. A Szovjetunió kivívó eredményei mutatják az utat ezen a téren is. A magyar közönség előtt ebben a műfajban csak a „Dohányon vett kapitány" és a „Szabad szél" ismeretesek. De ezek az operettek is döntő bizonyítékok arra, hogy a való élet kérdései milyen szorosan tudnak kapcsolódni a könnyű zene melódikus — és eddig csak léha történetecskékre kiterjedő — lendületes friss áradásához.

Az új operettnek ezt az utat kell követnie. Offenbach szatirikus karrikírozó muzsikája, Strauss az utca forrongó lendületét kottafejelő keringői és vérbő lendületű polkái mint klasszikus hagyományok továbbvihetők útunkon, melyet a nagyszerű szovjet példák világítanak meg. A „Dohányon vett kapitány" népdalai és indulói, a „Szabad szél" fergeteges dinamikájú forradalmisága, vagy a „Trombita" bűbájos népi elemekből szőtt muzsikája (melyet és még nagyon sok klasszikus alkotását a szovjett operetteknek még nincs alkalmunk megismerni — mindmind fényes példák a könnyű zene területén. A haladás útját már járhatóvá tették és ezek azok az irányjelzők, amelyek az új operett zene útját kijelölik.

A „Szabad szél" is ez az irányjelző volt, melynek nyomán várnunk kell a magyar operettzene újabb friss hajtásait.

A második szereposztás Marcoját Dalmadi Géza kelttette életre jól adagolt színpadi rutinnal, de kevesebb belső átéléssel. A második szereposztás színészeinél (de ez már nem teljük szól) súlyosan kifogásolható, hogy akkor, midőn főszerepekről van szó, a próbákra nem fektetnek kellő súlyt és így sokkal kisebb próbaszámmal kellett kiállniuk, mint azt első szereplőtársaik színészeinek. Ennek is tudható, hogy Körössy Anni sem bírta a bemutató est mértékének megütését, sem felkészültségben, sem invencióval az összehangoltságot. És bár nem buzogott olyan erőteljesen Dalmadi Géza játékában a forradalmi tűz és szikraerő, színészi képességei predesztinálják az előadások során a kiforrott alakításra. Itt említsük meg Turján Vilmáról is, akinél nem hiányzott az érzelmi intenzitás, bársonyos, meleg hangszínei sem hozhatnak csalódást, csupán színpadi játékban maradt adósunk.

Legvégül még néhány szóval térjünk vissza Ambrózi Iván díszleteire, akinek komplikált és nehéz munkáját a közönség felcsattanó tapsai is értékelték a ragyogó kiállású díszletek nyílszíni tapsokkal való jutalmazásával. Szinte centiméterre kiszámítva építették a forgóra a díszleteket s a munkában jó segítői voltak a fesitőterem dolgozói, közülük Horn F. Nándor és Burcs Jenő. Az előadás gördülékenységét a nehéz viszonyok ellenére jól biztosította a műszakiak összeszerű és precíz munkája. Ebből a műszaki munkából a világítók is értékes munkával vették ki részüket.

★

MŰSOR:

Előadások: este 8 órakor, du. 4 órakor

Október 11., szerda este: **Szabad szél**, Vörösmarty-bérlet.

Október 12., csütörtök este: **Szabad szél**, Csokonai-bérlet.

Október 13., péntek este: **Szabad szél** Puskin-bérlet.

Október 14., szombat este: **Szabad szél** Makarenko-bérlet.

Október 15., vasárnap délután: **Szabad szél** Majakovszkij-bérlet.

Október 15., vasárnap este: **Szabad szél**, Bérletszünet.

Október 16., hétfő este: **Szabad szél** Gorkij-bérlet.

Október 17., kedd este: **Szabad szél**, József Attila-bérlet.

Október 18., szerda este: **Szabad szél** Ady-bérlet.

Holnap lesz az első bérleti hangverseny

A hangversenyévad műsorán 8 bérleti hangversennyel szerepel a Vasutas Szakszervezet Filharmonikus Zenekara, az igényes, nagy gonddal összeállított hangversenysorozat első estjére kerül sor holnap este 8 órai kezdettel az Arany Bika dísztermében. — A műsor iránymutató az egész sorozatra: szovjet és magyar művek mellett megszólaltatja a klasszikusokat is. Mozart: Kétzongorás versenyét a műsorban Zempléni Kornél és Z. Varasdy Emmi, a Debrecenből elindult művészpár adja elő, míg Csajkovszkij: 1812 nyitásában a megerősített filharmonikus zenekar mellett közreműködik a Járműjavító fúvós zenekara is. A többi műsoron levő művek: Mendelssohn: Hebridák nyitány, Borodin: Középázsiában és Weiner: Farsang. A zenekart vezényli Rubányi Vilmos.

A bérleti hangversenyek iránt nagy érdeklődés mutatkozik meg, minden bizonnyal szépszámú közönség lesz jelen az utóbbi időben rendkívül sokat fejlődött szakszervezeti zenekar által nyujtott magasrendű művészetnek.

— **Az egyik vendéglőben** a vendégeket fosztogatta Magyar András, rovottmultú zenész: legutóbb Szabó Zoltán munkavezető értéktárgyait emelte el. Magyar beismerte a lopást. A járásbíróság kéthónapi fogházbüntetésre ítélte.

x **Minden héten, lehetőleg szerdáig vásárold meg főtöszelvényeidet!**

— **Jól sikerült bált rendezett** a D. Meteor Sport Kör az elmult napokban. Medveczky Lajos megyei titkár mondott megnyitóbeszédet az egybegyültek előtt, majd jól összeállított kultúrműsor keretében egyfelvonásosokat és szavalatokat hallottunk. Nagy sikere volt a vívóbemutatónak, amely során Ferenczy Pál vívómester, Versényi Sinay Fülöp és Kaszás versenyzők mutatták be akadémiát. A sportolók vidáman szórakoztak a hajnali órákig.

— **Magánlaksértés** miatt került a bíróság elé Tóth György nyírábrányi lakos. A késő esti órákban kissé ittas állapotban erővel behatolt Berki János lakásába, a kerítést kidöntötte, az ajtót beverte, a házbeliekkel erőszakoskodott. A járásbíróság 15 napi fogházbüntetésre ítélte.

HIRDESSEN

a „DEBRECZEN"-ben!

— **Feketén adta-vette az állatokat,** marhákat Balog Gyula debreceni lakos — engedély nélkül kupeckedett. Legutóbb négy borjúval üzérkedett. Egy hónapi fogházbüntetést kapott a közellátást veszélyeztető cselekménye miatt.

A DEBRECZEN SPORTJA

Tippzők figyelem!

Elkészült a szeptember havi vigasztalódij eredménye. A 10 vagy ennél kevesebb sorozattal rendelkezők sorozatonként 219 forintot nyertek. A 11 vagy ennél több sorozattal rendelkezők sorozatonként 143 forint 50 fillért nyertek. A kifizetések október 10-én kezdődtek meg.

TÁJÉKOZTATÓ

Salg. Tárna—Textilos. A Textilos ragyogó formában van, védelme, fedezetpárja és csatársora is sokkal jobb, mint a Tárnáé. Biztos Textilos-győzelem várható. Tipp: 2, 2

Szegedi SzMTE—Győri Vasas. Az SzSzMTE a várakozáson felül szerepel az őszi bajnokságban. Szegeden még a fejlavult győriek sem mehetnek biztosra ellene. Tipp: 2, x.

Előre—ÉDOSz. Egyik csapat sincs formában, mindkettőben a csatársorral van baj. Az egyenletesebb ÉDOSz valamivel esélyesebb. Tipp: 2, 1.

Tatabánya, Tárna—Vasas. Tudásban is formában is nagy a különbség a két csapat között a Vasas javára. Tipp: 2, 2

Diósgyőri Vasas—Postás. A Postás ugyan javult de a kitűnő vedelemmel és a hazai pálya előnyével rendelkező diósgyőriek ellen nincs sok reményük a pontszerzésre. Tipp: 1, 1

Dózsa—Dorogi Tárna. A Dózsában a közvetlen védelem és Dorogban a csatársor a legjobb csapatrész, a mérkőzés nyílt. Tipp: 1, x

Kaposvári ÉDOSz—Pápai Textil. — Bár a pápaiak legutóbb vereséget szenvedtek, górkésebb csatársoruk révén Kaposvárott mindkét pontot megszerezhetik. Tipp: 2, x.

Kiskunh. VSK—K. Lombik. Bár a K. Lombik védelme valamivel jobb, az otthon játszó KVSK javuló formában játszik s győzhet. Tipp: 1, x

Békéscsabai SzSE—Bp. Lokomotiv. A Bp. Lokomotiv játékosai technikásabb, védelmük is jobb a BSzSE-nél azonban otthon játszik. Tipp: x, 1.

Mvir. Lokomotiv—Sajószentpéter. A Lokomotiv rossz formában van, egyébként is erősen tartalékosan kell kiállnia. Tipp: 2, 2.

Kerámia—Ózdi Vasas. A Kerámia egyre jobb formába lendül s a szezonjós ózdiak ellen is győzelem remélhető. Tipp: 1, 2.

Váci DTK—Elektromos. Tudásban nincs komoly különbség a két együttes között. A „Tromos" rutinosabb, a VDTK otthon játszik. Tipp: x, 1.

Pótmérkőzések: Pécsi BTC—Olajmunkás: 1, x — Nagyk. VSK—Pécsi Lokomotiv: x, 2. — Csepel—Vasas—BDSE: 1, 1. — Honvéd—Szomb. Lokomotiv: 1, 1.

42. hét

Salg. Tárna—Textilos	
Szc. SzMTE—Gy. Vasas	
Előre—ÉDOSz	
Tatabánya—Vasas	
Di. Vasas—Postás	
Dózsa—Dorogi Tárna	
Kap. ÉDOSz—Pápai Textil	
K.skunh. VSK—K. Lombik	
Békéscsaba—Bp. Lok.	
Nyír. Lok.—Sajó Tárna	
Kerámia—Ózdi Vasas	
Vác—Bp. Elektromos	
Pótmérkőzések:	
PBTC—Olajmunkás	
Nagyk. VSK—Pécsi Lok.	
Cs. Vasas—BDSE	
Honvéd—Szomb. Lok.	

Asztalitenisz eredmények. NB II. férfi: D. KaSE—Mezőtúr 13:8. A debreceniek győzelmét dr Gyöngyössi I. 3, Kovács 4, Veress 2, Szabó és dr Szűcs 1—1 szerezték. — D. Meteor—Mezőtúr 13:7. Gy. sz.: Klein, Komáromi, Bokor 3—3, Ujah és Feikai 2—2. — A D. Postás—D. ÉDOSz mérkőzés elmaradt, mert az ÉDOSz nem jelent meg.

A D. Lokomotiv NB II-ben szereplő kosárlabda csapata 53:34 pontarányban vereséget szenvedett a Miskolci Lokomotiv együttesétől.

Miskolcon a D. Lokomotiv NB II. kézilabda csapata izgalmas küzdelem után 6:5 (2:2) arányban győzött az M. Lokomotiv ellen.

A Békeváltó október 19-én Debrecenbe érkezik

A II. Világbékekongresszusra a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség váltófutást rendez, hogy a fiatalok ezzel is kifejezzék harcos békeakaratukat. A váltó a Román Népköztársaságból érkezik magyar földre és a román—magyar határnál kapcsolódnak be a békeváltóba a magyar fiatalok.

A váltófutás magyarországi szakaszának útvonala: Artánd, Szerettyóújfalu, Derecske, Debrecen, Hajdúszoboszló, Püspökladány, Karcag, Törökszentmiklós, Szolnok, Cegléd, Pilismonostor, Vecsés, Budapest, Piliscsaba, Dorog, Nyergesújfalu, Szony, Komárom, Cyor, Mosonmagyaróvár. A magyar fiatalok Hegyeshalomnál adják át a váltóbotot az osztrák fiataloknak.

A váltó tagjai tanácstagjelöltek, a legjobb dolgozó ifjúmunkások, a legszorgalmasabban tanuló diákok, élsportolók lesznek. A váltóban részt vesznek a DISZ központi vezetőségének tagjai is.

A nagyvárosokban az ünnepség színhelye egy-egy fiatal tagjelölt futóbe, így köti össze a váltó a tanácsválasztásokat a béke nagy ügyével.

A váltófutókat a városok a községek és falvak ünnepélyesen fogadják.

A békeváltó tagjai részletet visznek magukkal, erre erősítik az alapszervezetek üdvözlő békeszalagjait.

A békeváltó október 17-én érkezik Artándra a román fiatalok harcos békeüzenetével, október 19-én fut be a fővárosba, végül október 21-én Hegyeshalomnál hagyja el az ország területét.

A debreceni postás dolgozók százszázalékosan próbáztak!

Vasárnap nagyszabású MHK minőségi atlétikai verseny a Stadionban — Hajdúdorog a megye élén — Vidékes hírverő sportbemutatók

A győri vagongyár MHK versenyfelhívása nálunk visszhangra talált Debrecenben is. Szerte az üzemekben és sportcsoportoknál megindult a fokozottabb MHK próbázás, mert a cél az, hogy a tanácsválasztások tiszteletére, október 22-ig mindenütt befejeződjön a próbázás.

Debrecenben és a megyében erős lemaradás volt tapasztalható szeptember hónap folyamán. A lemaradás főoka abban keresendő, hogy a sportfelelősök nem végeztek jó felvilágosító munkát. Október folyamán még itt a lehetőség mindenki számára, hogy próbázzék mert arra is kell gondolni, hogy novemberben esős, hűvös idők lesznek s nem közömbös az a próbázók részéről, hogy napsütéses időben vagy hűvös szeles, esős időben teszik le a próbát.

A tanácsválasztásos tiszteletére fejezzük be az MHK próbázásokat és a próbázások munkájában kapcsolódjanak be a debreceni élsportolók, minőségi sportolók.

*

Az MHK mozgalom hajrájában vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel a nagyerdei stadionban az MHK mozgalomban kiemelkedő eredményt elért és felnőtt benevezettek részére mindszéni atlétikai versenyt rendeznek. A versenyen a MASz szabályai érvényesek. Egy versenyző csak 2 versenyszámban indulhat. Versenyszámok. Fiúk: 100 m, 1500 m, távolugrás, magasugrás, súlydobás, gránátvetés. — Lányok: 60 m, 400 m, távolugrás, magasugrás, súlydobás, gránátvetés. A versenyen csak az I. és II. korcsoportokba tartozók indulhatnak. A versenyen megyénk területéről felnőttek indulnak. Itt lesznek Hajdúszoboszló, Egyek, Hajdúdorog stb. MHK próbázások során feltűnt tehetségei.

*

Tegnap délután jelentették, hogy a debreceni postás dolgozók 100 százalékig elvégezték az MHK próbákat. A postások a próbázások első időszakában is az elsők között fejezték be a próbázásokat és most a második időszakban megyei viszonylatban elsők lettek. 248 dolgozó nevezett be a postások közül a sportmozgalomra s úgy az első, mint a második időszakban valamennyien lepróbáztak. A próbázottak közül első fokon 89, második fokon 113, harmadik fokon pedig 46 benevezett teljesítette a próbázást.

A postás dolgozók példát mutatnak, a tanácsválasztások előtt befejezték 100 százalékosan a próbázásokat. Őket példaképül állíthatjuk a többiek elé.

*

Megyei viszonylatban az egyenkint kezdtek a legjobban, de az utóbbi héten a hajdúdorogiak erősen feljavultak. Jelenleg ez a százalékos helyzet: 1. Hajdúdorog 76,7, 2. Egyek 75,1, 3. D. Járműjavító 57, 4. Hajdúhadház 54,1, 5. Nádudvar 53,8, 6. Hajdúnánás 51,8, 7. Berettyóújfalu 50, 8. Debrecen 50.

*

Vasárnap több megyei községben hírverő sportbemutatókat rendeznek, így **Püspökladányban** egy 10 tagú tornászcsapat és 4 vívó megy. **Debrecenben** D. Építők—D. Honvéd ökölvívó mérkőzést és Honvéd—D. ÉDOSz női kézilabda mérkőzést rendeznek. **Egyeken** talajtornászok a Bástya és a KaSE női kézilabda csapata tart bemutatót. **Nyírabrányban** 4 vívó, **Biharnagybajomban** úszó tenisszező — köztük a 10 éves Madai Zoli is — és egy férfi röplabda csapat, **Furtán** két női röplabda csapat. **Konyáron** pedig kézilabda csapatok bajnoki mérkőzésére kerül sor. Konyáron nemrégiben nagy lendületet vett a kézilabda élet s éppen ezért vasárnap itt rendezik meg a D. Lokomotiv—Mivet kerületi női I. osztályú bajnoki és a Konyári DISz—D. Egyetem férfi mérkőzéseket.

A sportbemutatók előtt a helyi sportvezetők ismertetik a tanácsválasztások jelentőségét s azt, hogy a sportolók munkájukkal igyekezzenek sikerre vinni a tanácsválasztást.

Kétszer egymásután Debrecenben játszik a D. Lokomotiv

A dunakeszi értékes 5:0-ás győzelem után a D. Lokomotiv helyzete megjavult. Különösen most előnyös a helyzet, mert a csapat kétszer egymásután Debrecenben játszik bajnoki mérkőzést.

Október 15-én vasárnap D. Lokomotiv—Nyíregyházi Elektromos mérkőzés lesz, míg ezt követően október 21-én, szombaton (mert a tanácsválasztások napján okt. 22-én nem lesznek sportesemények) D. Lokomotiv—Hatvani Vasutas bajnoki találkozó színhelye lesz a Lokomotiv Diószegi-úti sportpelepe.

A két hazai mérkőzést feltétlenül meg kell nyerni a csapatnak mert ezzel továbbra is biztosíthatja a középcsoportban helyét.

Oslóban 7:1-re győzött a Koszkvai Szpartak

A Norvégiában túrázó moszkvai Szpartak együttese egy mérkőzését valamivel jobban játszotta Oslóban. A Sagene együttese ellen 7:1 arányban győzött a Szpartak kitűnő játékosai. Ez a ragyogó győzelem is igazolja, hogy a szovjet labdarúgás a világ legjobbjai között van.

Az NB III. Fegyemi Bizottsága

tegnap esti ülésén foglalkozott a vasárnapi bajnokságok mérkőzéseivel. Hajdúnánás és Balkány pályaválasztói jogát felülbírálat alá függesztették. Ruez (Balkány), Levente, Erlindt és Kovács (Kisvárda) játékosok játékjogát azonnali hatállyal felülbírálat alá függesztették. Az ügyekben soronkívüli vizsgálatot indít az Fegyemi Bizottság s a jövő héten megnozza ítéletét.

Ausztria—Jugoszlávia 7:2 (3:1). — Bécsben a Prater Stadionban 70 ezer néző előtt játszották le a mérkőzést. Az osztrák válogatott jólenyesen győzött az erősen visszavesett jugoszlávok ellen.

Összeállították az osztrákok elleni magyar labdarúgó válogatott keretet. A keret tagjai: Groelits, Henni, Kovács II., Bozsei, Lóránt, Lantos, Buzanszky, Kovács I., Bozsik, Kiss II. (Dorog), Budai II., Sándor, Kocsis, Palotás, Puskás, Czibor, Hidegkúti, Sallágyi I. A válogatott ma Orosházán utolsó edzőmérkőzést.

Románia válogatott labdarúgó csapata 6:0 (5:0) arányban legyőzte az ottani labdarúgó válogatottat Bukarestben 45.000 néző előtt játszották a mérkőzést.

Hatvantagú szovjet atlétacsapat érkezik Bukarestbe és szombaton és vasárnap a román atlétákkal versenyeznek a Román—Szovjet Barátság Hónapja keretében.

Csarnás, a Debrecenből ikerült labdarúgó a Győri Vasas második csapatában játszott vasárnap és sportszerűtlenségért kiállították.

A D. Lokomotiv asztaliteniszcsapata az NB II. küzdelmei során a Nyíregyházi KIOSz-t 15:3 arányban győzte le. A győzelmeket Leövey 4, dr Gyöngyössy II. 3, Bálint, Deák, Füzessy 2—2 szerezték. A női csapat 5:3 arányban vereséget szenvedett a Szolnoki Lokomotívtól. A debrecenieknek mindhárom győzelmét Horvát szerezte.

Az asztaliteniszezők világranglistája

London. A nemzetközi asztaliteniszszövetség ranglista bizottsága az idei eredmények alapján összeállította a világ legjobb asztaliteniszezőinek ranglistáját. A ranglisták a következők:

Férfiak. 1. Bergmann (Anglia) 2. Sidó (magyar), 3. Vana (Csehszlovákia), 4. Soós (magyar), 5. Tereba (Csehszlovákia).

Nők: 1. Rosenauer (Románia), 2. Farkas G. (magyar), 3. Szász (Románia), 4. Pritzi (Ausztria), 5. Kárpáti (magyar).

Férfi csapatban: 1. Csehszlovákia, 2. Anglia, 3. Magyarország 4. Franciaország, 5. Jugoszlávia.

Női csapatban, 1. Románia 2. Magyarország, 3. Anglia, 4. USA, 5. Franciaország.

Vendéglátók—Tánosics diákpolgár 6:2 (3:0). A napfoki labdarugó mérkőzés. V: Farkas. A vendéglátók góljait Fehér 5 és Hegedüs lőtték. Jól játszott: Fehér, Karsai.

Miskolcon szerepel ma a D. Vendéglátók labdarugó csapata barátságos mérkőzésen. A labdarugó mérkőzés előtt ügyességi verseny lesz, amelyen a debrecenieket részéről Kecskés Béla, Márton Sándor, Szabó Miklós és Kurucz Pál indul.

Az egyesületi atlétikai bajnokságok befejeződtek. Az utolsó fordulóban a debreceni atléták tekintélyes szerepeltek. A D. Lokomotiv csapata a férfi III. osztályban és a női II. osztályban utolsó helyen végzett.

Tömegszervezeti naptár

KIOSz hírek. — Szakosztályi elnökök szakosztályi feladatok, tűzcsoportvezetők és az agitációs iskolát végzettek ma este 6 órára irodánkban feltétlen jelenjenek meg. — Fodrász tűzcsoport vezetők ma este 7 órára irodánkban jelenjenek meg, bélyegosztás és más ügyek miatt. — Fodrász futballisták ma 3 órára a DTE pályán feltétlen jelenjenek meg. — Élelmezők futballistái és akik még akarnak játszani ma 3 órára a DTE pályán jelenjenek meg.

KISOSz hír. — Csütörtökön este fél hét órakor a dohánykiskereskedők szakosztálya rendkívüli értekezletet tart, pontos megjelenést kér a vezetőség.

A BURZSOÁ SPORT KULISSZÁI MÖGÖTT

Hivalkodóan írnak az amerikai sportfolyóiratok és zengik a sportolói Amerika dicsőségét. Nézzük meg egy-két példából, mi is valójában a sport helyzete Amerikában és a burzsoá országokban.

A svájci „Sport" című újságot egyáltalán nem lehet azzal vádolni, hogy amerikaellenes beállítottságú azonban ennek ellenére kénytelen a következőket írni: „Az amerikai könnyűatlétikai körében tekintetbe vehető bajnoktaerkölcsök uralkodnak. Egy amerikai sportoló, aki a belga Reiffel küzdött futócipőjének szögeivel rálépett a belga versenyző cipőjének sarkára, letépte, úgyhogy a belga futó kénytelen volt a távból további részén mezítláb versenyezni."

Hauser, ismét svájci sportújságíró Amerikában tett látogatása után a fenti lap hasábjain beszámolt egy amerikai hockymérkőzésről.

„A közönség küzdelmet akart látni — írja — és a játék eredménye ránézve másodrangú fontosságú. A főszerepet a játékosok verekedése tölti be. Ha ez hiányzik a játékból a nézők tetszőleg dobálják a mezonyt üvegekkel. Ilyen esetekben a „gladiátorok" egy időre elhagyják a stadiont majd pedig újra megkezdődik a verekedés, fokozott ütemben".

A pénz kedvéért az amerikaiak hajlandók bármilyen sötét dologra. A sportolókat úgy adják és veszik, mint a rabszolgasorsban levő gladiátorokat. „Egy országban sem keresnek annyit a sporton, sőt még a fehér sem, mint az Egyesült Államokban" — írja ugyancsak a svájci sportlap.

Hasonló erkölcsök uralkodnak a többi nyugati burzsoá országokban is. A svédek, mint ismeretes eladták legjobb labdarúgóit, de még nagyobb mértéket öltött az élő sportárúval való kereskedés Angliában. Tommy Lawton középcsatár kéztől-kézre járt. A Sunderland klub legutolsó „sportteljesítménye" az volt, hogy 20 ezer fontért megvásárolt egy Shackleton nevű labdarúgót.

Az európai sportüzérek amerikai gazdáik példáit követve egyre elevenebbekké teszik a sportküzdelmeket. A verekedések mindennaposakká váltak Anglia labdarúgó pályáin is. Az egyik ilyen verekedésről egy berlini sportfolyóirat a következőket írja: „A játéktól felhevült nézők a hírhedt és játékosokra vetették magukat, ugyhogy a játékot féltve kellett szakítani. A legérdekesebb a dologban az, hogy ezt a mérkőzést a „sportszerűség" kupájáért tartották."

Az egyszerű angol, francia és olasz nem látogathatja a sportversenyeket. „A nagy mérkőzések évadjának közeledtével — írja az „Equipe" című francia lap a labdarúgás képviselői már nem vásárolhatnak jegyeket a mérkőzésre ha csak nem tudják feketén piacon beszerezni", és a marseilleiek azért Franciaországban ugyan ki tudna megfizetni a mérkőzések spekulációval felvert jegyárait. És ugyan mit is láthatnának a profi labdarúgók mérkőzésein? Vad verekedéseket és sötét üzleteket. A dolgozók sokkal nagyobb érdeklődéssel figyelik a munkás sportegyesületek mérkőzéseit ahol a kapitalista sport lezüllött képviselőivel szemben a munkás-sportolók küzdenek valóban sportszerű alapon.

M. Meteor—Hajdúszoboszlói gimn. 5:1 Itj. asztalitenisz mérkőzés. Gy. sz.: Horváth, Fiúk 2—2 Horovitz, Ifi Nagy.

Anyakönyvi hírek

Születések. Nagy János ifm. nőnek Tóth-telep Ujosztás Eszter, Hoppal Ferenc telepfelügyelő Bunda u. 14. Ferenc, Kovács István alk. munkás Hargita u. 34. Piroska Sarkadi Dezső asztalos Kinizsi u. 36. Dezső. Szabó Sándor TSzCs tag Szepes 45. Sándor, Nagy Imre géplakatos Kurucz u. 116. Katalin.

Házasságok. Sipos Géza ny. postafőgyelő 81 éves Honvéd u. 15. Nagy Júlia 1 napos Lehel u. 24-b. Szécsényi János 41 éves Cecília u. 5.

— **Hódmezővásárhelyen országos lóverseny keretében tartják meg a méntelepek lovainak teljesítménypróbáit.** A versenyre benevezett a debreceni méntelep is legjobb lovaival. P. Kovács László, a méntelep vezetője és Szmrecsányi László kíséretével útnak indultak a lovasok is Hódmezővásárhelyre. Capp Sándor, Gál József, Simon János és Bedő Zoltán indulnak a debreceni méntelep színeiben. A lovakat vagonozban viszik a versenyre és ott a helyszínen „verseny előtti terep lovaglásokat végeznek.

— **Baromfioltások kezdődnek Debrecenben.** A földművelésügyi minisztérium ismét ez évben is elrendelte a baromfiak kötelező oltását. Oltásra kerülnek az összes baromfiak 8 hetes koron felül a vízimárnyasok kivételével. Az oltás kötelező és súlyos büntetés vár arra, aki állatjait az oltás alól elvonja. Az elmúlt esztendő tanulságai szerint az oltásnak kitűnő eredményei voltak. A járványos megszűntek és járványos megbetegedések csak ott fordultak elő, ahol az elmúlt esztendőben tudatlanságból, vagy a suttogó propaganda hatása alatt az állatokat az oltás alól elvonták és tudatosan elrejtették. Baromfiállományunk komoly nemzeti vagyont képvisel és megmentése ebben demokráciánk megerősödését szolgálja. Az oltás idejéről mindenkit időben értesítenek lapunk.

VEGYES, ADÁS-VÉTEL (14)

ÖNTÖTT vaskonyha nagyméretű cserép tengerihántó eladó. Csap u. 8. 14—230

DERUS HETVÉGE

lesz, ha elolvassa a

Szabad Száj

legújabb számát. Minden szombaton: Szabad Száj Ára: 1 forint

LAKÁSCSERE (15)

10 forint bérű egyszobámat elcserélném kissé nagyobbért. Dobozi utca 3. szám. 5-ik ajtó. 15—196

Egy szobát keresek javítással, esetleg költség visszafizetéssel. Holló János út 21/a. sz. 10, 15 — 15—233

BÉRLET (21)

NYOLC hold föld föld kiszepesen kiadó Pozsonyi út 27. sz. 21—232

KIRÖESSEN a Debreczen-ben

INGATLANFORGALMI IRODA (22)

BAKÓCZY ingatlanforgalmi iroda Werbőczy u. 8. Eladó beköltözhető családi házak kertes házak, villák, üzletes házak telkek, szőlők, gyümölcsösök legnagyobb választékban Központi egyetemnél négyszobás modern villa 35.000 Sámsoni-úton prima üzletes ház angyteleklekkel potomáron. Nyílastelep elején kétlakásos beköltözhető 15.000. Mester baloldalán háromlakásos 15 ezer. Bihari-telepen beköltözhető gazdálkodónak mindennel látott prima 12.000. Homokkertben új családi ház beköltözhető 7000. Monostor pályi úti vaminásznál beköltözhető kétlakásos 8000. 22—219

HÁZ, VILLA (19)

HAJDUSZENTGYÖRGY állomás Rákóczi-kertben szőlő, gyümölcsössel beköltözhető lakással eladó, kedvező vonatközlekedés, méhészetre kitűnő hely értekezni. Tóth Árpád u. 84. 19—218

ELADÓ ház beköltözhető 600 négyszögöl Basahalom utca 19. Téglakert. 19—234

KISGAZDA PART TISZANTULI NAPILAPJA

CSEKKSZÁM: 61 006

Felelős szerkesztő és kiadó: KISS ISTVÁN

Szabadság Lapnyomda

Felelős vezető: Kövesi Ist...